

N:o 104.

Af herr **P. Zimdahl**, om statsbidrag till aflönande af fjärdingsman.

Oaktadt de motioner, jag vid de två nästföregående åren tagit mig friheten framlägga för Riksdagen, nämligen angående förändradt sätt för fjärdingsmännens aflöning, ej vunnit Riksdagens bifall, har min öfvertygelse om befogenheten af och det rättvisa uti, att ifrågasvara aflöning till någon viss del utginge af statens medel icke rubbats. Ostridigt är ju, att fjärdingsmanstjänsten är af den beskaffenhet, att dess innehafvare i öfvervägande grad är att betrakta som en statens tjänsteman. Visserligen har kommunalstämman att tillsätta fjärdingsman, men dennes lämplighet skall emellertid prövas af en kronans tjänsteman: kronofogden, hvilken äfven äger att utfärda behörigt antagningsbevis. Därjämte äger kronofogde rättighet att vid uppkommen ledighet af fjärdingsmansbefattning förordna lämplig person att uppehålla befattningen, till dess att fjärdingsman varder af kommunen i behörig ordning tillsatt.

Vidare är att märka, att fjärdingsman, enligt Kungl. Maj:ts nådiga instruktion för fjärdingsmän af den 29 september 1899, lyder under Konungens befallningshafvande, kronofogde och länsman, äfvensom att fjärdingsman har att fullgöra hvad dessa kronans tjänstemän enligt gällande instruktion anbefalla honom. Redan här af framgår, att fjärdingsmannabestyret till sin art mera är att betrakta som en kronans än en kommunens angelägenhet. Detta blir än mera tydligt, då man tager i betraktande de göromål, som enligt gällande instruktion åligga fjärdingsman.

Sådana äro som känt, bland annat: att då gröfre brott begåtts, inberätta detta till länsman eller kronofogden samt att lämna den laga handräckning, som påkallas;

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 29 Häft. (N:is 104–108.) 1

att efter vederbörande kronofogdes eller länsmans föreskrift vara närvarande vid inom distriktet förekommande uppbörder, äfven af kronoutskylder;

att vid värnpliktiges inskrifning och mönstring samt vid beväringkontingents samling för afgang till öfningsort, äfvensom då sådan kontingent efter slutad öfning upplöses, vid truppers tåg och inkvartering samt vid utgörande af kungs- och kronoskjuts lämna det biträde, som af kronofogde och länsman påkallas;

att, när fjärdingsman därom af kronofogde eller länsman anlitas, dels förrätta utmätning af löseegendom för indrifning af obetalta kronoupbördsmedel och dels lämna enahanda biträde vid indrifning af expeditionslösen m. m.;

att enligt föreskrift af kronofogde eller länsman biträda vid indrifning af böter och vid personers häktning samt i egenskap af extra fänggevaldiger fortskaffa fångar enligt därför af kronobetjäningen utfärdad förpassning;

att enligt förmäns uppdrag delgifva stämningar i brottmål, kalla nämnd till urtima ting m. fl. allmänna förrättningar samt verkställa andra det *allmännas* tjänst rörande kallelser och kommunikationer;

att å utsatt tid och ställe tillhandahålla de skattskyldige debetsedlar på de *allmänna* utskylderna o. s. v.

Ingen lär väl kunna förneka, att de här uppräknade tjänsteåligganden, hvilka tillhöra fjärdingsmannabefattningen, i öfvervägande grad äro att hänföra till funktioner i statens tjänst. Under sådant förhållande synes det vara en fullkomlig obillighet, att aflöningen till fjärdingsmännen skall *uteslutande* utgå af kommunen.

Tvärtom skulle det knappast kunna anses obilligt, att fjärdingsmännens aflöning helt och hållet öfvertoges af staten. Men så länge fjärdingsmanstjänsten anses såsom ett menighetsbestyr och det tillkommer kommunalstämman att utse fjärdingsman, torde det vara med rättvisa och billighet bäst öfverensstämmande, att ifrågavarande aflöning utginge dels af statsmedel och dels af kommunerna.

På grund af de skäl, jag sålunda anfört, vågar jag föreslå,

att Riksdagen må besluta, att fjärdingsmanslönen hädanefters skall utgå till hälften af statens medel och till hälften af kommunen.

Stockholm den 25 januari 1905.

P. Zimdahl.